

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۱۰/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

راهکارهای موثر بر افزایش عملکرد دانش آموزان

یوسف خورشیدی^۱، مرتضی اسدپور^۲، کبری تشکر^۳، فاطمه اسدپور^۴

آموزش و پرورش

چکیده

دانش آموزانی وجود داشته اند که از لحاظ توانایی و استعداد یادگیری بسیار شبیه هم بوده اما در پیشرفت تحصیلی تفاوت های زیادی با هم داشته اند این جنبه از رفتار آدمی به حوزه انگیزش مربوط می شود. انگیزش به حالت های درونی ارگانیسم که موجب هدایت رفتار او به سوی نوعی هدف می شود، اشاره می کند. بنابراین، انگیزش، عامل فعال ساز رفتار انسان است و از جمله عواملی است که می تواند در میزان پیشرفت تحصیلی تاثیر به سزایی داشته باشد. انگیزه پیشرفت باعث می گردد که کار دشوار با موفقیت به انجام برسد و همچنین باعث تسلط یافتن، دستکاری کردن و انتظام بخشیدن اشیاء، آدم ها و افکار می گردد. « پژوهش های انجام گرفته حاکی از آنند که افراد دارای انگیزش پیشرفت زیاد در انجام کارها از جمله یادگیری بر افرادی که از این انگیزه بی بهره اند، پیشی می گیرند.» روانشناسان و محققان تربیتی، تحقیقات زیادی در رابطه با انگیزش و پیشرفت تحصیلی انجام داده اند که در اینجا به تعداد معدودی از آنان اشاره ای خواهد شد.

کلمات کلیدی: عملکرد، یاددهی، رفتاری

مقدمه

پیشرفت تحصیلی از آن جهت مورد توجه روانشناسان قرار گرفته است که آنچه می تواند یک فرد، خانواده و در نهایت یک کشور را در مسیر پیشرفت قرار دهد بهرهمندی از افرادی است که نه تنها دارای سلامت روانی مناسبی هستند بلکه در سیستم آموزشی، مدرسه و در سطح دانشگاه تحصیلات خود را با موفقیت پشت سر گذاشته اند (چاوری و امین، ۲۰۰۶). بسیاری از مطالعات انجام شده تأکید بر آن دارند که در پیشرفت تحصیلی علاوه بر عوامل شناختی مانند هوش و استعداد باید سهم بیشتری برای عوامل غیرشناختی در نظر گرفت (محمودیان، ۱۳۸۵). یکی از عاملهای بسیار مهم در تکوین شخصیت دانش آموزان مدرسه می باشد. مدرسه بعد از خانواده مهمترین نقش را در فرایند اجتماعی کردن آنان را به عهده دارد. مدرسه از طریق آموزش مهارت های علمی و فنی و فراهم آوردن زمینه همکاری گروهی و مسئولیت پذیری آنان موجبات رشد همه جانبه و متعادل شخصیت آنان را فراهم می سازد. گرچه مدارس وقت خود را صرف ایجاد آمادگی در دانش آموزان و نوجوانان به منظور کسب مدارج عالی تحصیل می کنند با وجود این بسیاری از نوجوانان بدون دریافت مدارج عالی به مستقیماً به زندگی وارد شده و چون فاقد آمادگی لازم برای ورود به آن می باشند. احساس شکست و درماندگی نموده به بهداشت و سلامت روانی آنان آسیب وارد می شود. علاوه بر آن فاکتورهای دیگری نیز وجود دارد که در موفقیت و یا عدم موفقیت دانش

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

آموزان در مدرسه و در نتیجه در زندگی آینده آنها تاثیر دارد. یکی از محیط های بسیار اثرگذار و مهم در این زمینه خانواده است. خانواده نخستین نهاد زندگی اجتماعی کودک است که در شکلگیری عادتها و اندیشههای اجتماعی کودک نقش بسیار مهمی دارد. به بیان دیگر خانواده چیزی بیش از مجموعه افرادی است که در یک فضای مادی و روانی به سر میبرند. خانواده یک نظام اجتماعی و طبیعی است که ویژگیهای خاص خود را دارد و نهاد اولیه هر جامعههای به شمار میرود که کانون ظهور عواطف انسانی و روابط صمیمانه میان افراد است و میتوان گفت عملکرد خانواده تأثیر مستقیم و بسزایی بر عملکرد جامعه دارد (مظاهری، ۱۳۸۷). در شکل گیری رفتار و دیدگاه های اجتماعی کودک، جنبه های عاطفی روابط والدین و فرزندان نقش مهمی دارد، در خانواده هایی که والدین رفتارهای محبت آمیز دارند، معمولا کودکان نیز با رفتارهای اخلاقی مثبت و احترام به دیگران و انگیزه پیشرفت رشد می یابند. تأثیر و نفوذ خانواده بر ابعاد مختلف رشد اجتماعی کودکان بی شمار است (ورشورن، ۱۹۹۶).

اصولا به دو دلیل مهم ارتباط بین مدرسه و خانه توصیه می شود. اول اینکه ارتباط بین این دو نهاد باعث ایجاد یک نوع هماهنگی در هدف ها، روش ها و انتظارات تربیتی و آموزشی بین خانه و مدرسه می شود. حسن این هماهنگی این خواهد بود که از بروز تضاد ها و دوگانگی ها و تعارض ها در امور تحصیلی و خصوصا تربیتی فرزندان که موجب بروز سرخوردگی، دلزدگی و افسردگی در فرزندان می شود و نتیجه ای جز سردرگمی فرزندان ندارد. جلوگیری می شود (نفاستی، ۱۳۹۳).

روش شناسی

در این مقاله از روش توصیفی تحلیلی استفاده کرده است و جهت گرد آوری داده ها از روش های کتابخانه ای همراه با مصاحبه و مشاهده استفاده کرده است.

پیشینه

دست مرد و همکاران (۱۳۹۴) در مقاله ای به بررسی تاثیر خانواده و مدرسه بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پرداختند. بدون شک پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به عوامل متعددی نظیر میزان درآمد، سطح تحصیلات والدین، رفتار والدین، محیط مدرسه، فضای خانواده، نوع مدرسه، امکانات آموزشی، معلم، رفتار معلم، استعداد دانش آموزان، محل زندگی، نحوه ی پوشش معلم، محل مدرسه، رفتار همکلاسی ها و بسیاری عوامل دیگر بستگی دارد. میزان سطح سواد والدین بر موفقیت دانش آموزان تاثیر چشمگیری دارد و همچنین در این تحقیق اثر قطعی تاثیر سطح سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی، افت تحصیلی، مشکلات رفتاری و مشکلات تحصیلی دانش آموزان مسجل است و میزان سطح سواد والدین با پیشرفت تحصیل دانش آموزان ارتباط مستقیم و مثبت دارد. از سوی دیگر مدرسه و عوامل و برنامه های موجود در آن نیز در پیشرفت کودکان و نوجوانان در تحصیل موثر است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

جهانگیری و همکاران (۱۳۹۴)، به استحضار بررسی نقش معلم اثر بخش در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پرداختند. جایگاه مهم آموزش و پرورش در زندگی انسان قابل انکار نیست. و در جامعه کنونی ما این فراگرد نرفتی و موسسات از جمله مدارس می باشد که معلمان در آن نقش متولی و مجری آموزشی و پرورشی را برعهده دارد. یافته ها نشان می دهد که سهم معلم در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پررنگ است بنابراین یک راه حل باید اثربخش بود تا بتواند این هدف نظام آموزشی را محقق کند در پایان استدلال شده که چون معلم و پیشرفت تحصیلی دانش آموز بسیار موثر است از طرفی تمام افراد متصدی این حرفه واجد شرایط اثربخشی نمی باشند باید آن ها این مولفه ها را آموزش داد. بنابراین پیشنهاد می شود در انتخاب این افراد دقت کافی مبذول داشته شود و در کنار آن ها متخصصان علوم تربیتی به کار گرفته شود و یا نظام آموزش و پرورش ما می تواند برای تضمین پیشرفت همه جانبه دانش آموزان از این متخصصان و از آموزش هایی از جمله نحوه مدیریت کلاس به حرفه معلمی و یا مجریان آموزشی استفاده نماید.

بررسی نقش مدرسه بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

محیط، بستری برای شکل گیری بسیاری از ویژگی های رفتاری است. به بیانی دیگر بسیاری از عواطف، عادات، سلیق و حتی طرز نگرش ها و نشست و برخاست ها به گونه ای شگرف از محیط تأثیر می پذیرد. محصلین و دانش آموزان پس از محیط مسکونی خود بیشترین ساعات روز را در واحدهای آموزشی می گذرانند. فضاهای آموزشی به دلیل محدودیت های خاص خود برای خشک و بی روح شدن مستعد است اما باید تمام تلاش ها را به کار گرفت تا از وقوع این حادثه جلوگیری کرد (فرخ نیا، ۱۳۹۰).

اهمیت دادن به فضاهای آموزشی و رعایت اصول و استانداردهای مربوط به آن در طراحی این مراکز منجر به خلق محیطی متناسب با خواسته های روانی دانش آموزان و در نتیجه جامعه می گردد. ریشه علاقه هر دانش آموز به آموختن در مدرسه و قرار گرفتن در محیط آموزشی شکل می گیرد و در صورت ناهماهنگ بودن محیط با انتظارات فرد حس دافعه و عدم علاقه به یادگیری در فراگیر شکل می گیرد. شکل و چیدمان کلاسها، رنگ، نور و تهویه، امکانات آموزشی، دکوراسیون داخلی و همه و همه در آموزش پذیری و ایجاد علاقه و رغبت در دانش آموزان مؤثر است. در حال حاضر کمتر ساختمان آموزشی را می توان دید که دارای تمام اسلوب ها و استانداردها باشد (فرخ نیا، ۱۳۹۰).

یکی از ابعاد محیط آموزشی عوامل فیزیکی می باشد که در ایجاد انگیزه و اشتیاق به آموزش نمی توان از تاثیرات آن غافل شد، عوامل فیزیکی مربوط به محیط های آموزشی و جاذب بودن آن ها به شرح ذیل دسته بندی شده است:

- ۱- نور و عوامل مربوط به آن: هدف تأمین روشنایی در مدرسه، عبارت از به وجود آوردن محیطی است که در آن، عمل دیدن به بهترین وجه و با حداقل زحمت و کوشش انجام گیرد. روشنایی کلاس از طریق نور طبیعی (پنجره ها، دریچه ها و ...) یا نور مصنوعی (لامپها و انواع چراغها) تأمین می گردد که در هر صورت باید به میزان نور، جهت و کیفیت آن توجه گردد.
- ۲- ابعاد ظاهری کلاس: در ارتباط با چگونگی ویژگیهای سطوح و ابعاد ظاهری کلاس، به طور کلی می توان گفت که دیوارهای کلاس باید خشک، بدون درز، صاف و حداقل تا ارتفاع ۱/۵ متر قابل شستشو بوده و بهتر است از سنگ باشد (فسا شکوه، ۱۳۸۱).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۳- حرارت و تهویه کلاس : یکی دیگر از عوامل تأثیر گذار ، تجهیزات مناسب برای تولید گرما و سرماست که کم توجهی به آن می تواند سبب افت در یادگیری و آسیبهای جانی شود. بر اساس گزارش مؤسسه استاندارد ایران، حرارت ۱۸-۱۶ درجه سانتی گراد برای کلاس درس مناسب بوده و وجود جریان هوا برای آن ضروری است (حقیقی، ۱۳۷۳).

۴- سازماندهی و آرایش کلاس: مهمترین تحول در فضاهای آموزشی، شکستن خط نگاه معلم و دانش آموزان و ایجاد فضا برای تعامل دانش آموزان با یکدیگر است. بدین منظور اساساً ردیفهای خطی، مغایر با روحیات دانش آموزان شناخته می شود (زینعلی دهشیر، ۱۳۸۹).

سال ها این چالش برسرراه محققین وجود داشته است که در جستجوی مواردی مشخص در سطح مدرسه که بر موفقیت دانش آموزان تأثیر دارند، به بررسی ویژگی هایی فراتر از وضعیت اجتماعی- اقتصادی دانش آموزان بپردازند. یافته های کولمن در مورد این که مشخصات و ویژگی های مدرسه تأثیر اندکی روی موفقیت تحصیلی دانش آموزان دارد، سبب تعجب مربیان شد (کولمن و همکاران، ۱۹۶۶، به نقل از هوی و همکاران، ۲۰۰۶). وی مدعی بود که مدرسه تأثیر قابل اغماض روی عملکرد دانش آموزان دارد و در عوض عامل بیشترین تفاوت ها در یادگیری دانش آموزان، تفاوت های موجود در پیش زمینه خانوادگی آنان می باشد.

ادموندز (۱۹۷۹، به نقل از هوی و همکاران، ۲۰۰۶) نخستین کسی بود که نتیجه گیری های کولمن را مورد انکار قرار داد. ولی لیستی از مشخصات و ویژگیهای تأثیر گذار مدرسه را مشخص کرد که به نظر می آمد، ردی بر مدعای کولمن می باشد. برخی از این مشخصات و ویژگی های مدرسه عبارتند از: رهبری قوی مدیر، انتظارات سطح بالا برای موفقیت های دانش آموزان، تأکید روی مهارت های اساسی، وجود محیطی منظم و با انضباط و ارزیابی مستمر و سیستماتیک دانش آموزان.

سرانجام پژوهشگران (نظیر هوی و همکاران، ۲۰۰۶) دریافتند که سه خصوصیت سازمانی در موفقیت تحصیلی دانش آموزان تأثیر گذار هستند. این خصوصیت ها عبارتند از : تأکید تحصیلی مدرسه، کارآمدی جمعی کادر آموزشی و اعتماد کادر آموزشی به والدین و دانش آموزان. تأکید تحصیلی، کارآمدی جمعی و اعتماد کادر آموزشی، پیوند محکمی با هم دارند و به نظر می رسد که یکدیگر را تقویت کرده و تأثیر مثبتی روی عملکرد دانش آموزان دارند.

ویلیام گلاسر در کتاب "مدارس بدون شکست" اظهار می دارد که مدارس، موفق شده اند را کسب هویت را با استفاده از نیازهای احساس مسولیت و احساس ارزشمندی به کودکان بیاموزند. وی شکست را از یک سو در مبادله ی محبت و از سوی دیگر در کسب احساس ارزشمندی خلاصه کرده است و مدرسه را کانون مهمی برای جلوگیری از این دو نوع شکست می داند و لزوم و چگونگی مشارکت مدارس در ارضای نیاز محبت دانش آموزان و مهمتر از آن فراگیری شیوه ی تفکر و حل مشکلات را علاوه بر علم در ارضای نیاز به احساس ارزشمندی به طور مفصل مورد بحث قرار داده است. این موارد مربوط به جو عاطفی محیط های آموزشی و نوع روابط حاکم در مدارس می باشد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

بررسی نقش معلمان بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

پژوهش های زیادی در ارتباط با روش های تدریس و آنچه معلمان باید برای به دست آوردن پیشرفت بیشتر در امر فرایند یادگیری یاددهی انجام دهند، صورت گرفته است. در زیر به برخی از این موارد اشاره می شود: (وبلاگ مهر، ۱۳۹۶)

تجربه معلمان: معلمان با سابقه گرایش بیشتری به سمت به پرورش مهارت های آموزشی و کلاس داری از خود نشان می دهند. آنها میزان وقتی را که برای امور اداری کلاس صرف می شود، کاهش می دهند. در بازگرداندن نظم به کلاس به سرعت عمل می کند و روش تدریسی را برمی گزینند که وظایف بیشتری را بر دوش دانش آموزان قرار دهد. از این بررسی نتیجه می شود که باید تمام کوشش را به کار بست تا معلمان مجرب به طور یکسان در مناطق شهری حاشیه شهرها و مناطق روستایی به کار گرفته شوند و ترک خدمت و جابجایی تقلیل یابد البته این مسئله با حقوق معلمان و ارتقاء منزلت آنها ارتباط دارد.

آماده کردن درس و نمره دادن: معلمان که برای آماده ساختن درس و همچنین نمره دادن تکالیف درسی و کار کلاس دانش آموزان وقت گذاری می کنند نسبت به معلمینی که این کار را انجام نمی دهند، دانش آموزان آنها نتایج بهتری کسب می نمایند. اگر در تربیت معلم بر این موضوع تأکید شود و اگر معلمان برای در آمد اضافی مجبور به کار اضافی نباشند انتظار می رود فرایند یادگیری بهبود یابد.

مهارت ها: معلمان که در نظر دانش آموزان سخت گیرتر و متوقع تر هستند معلمینی که توانایی برقراری سریع نظم را در کلاس درس دارا هستند معلمینی که به روش نظام مند از کار خود ارزیابی می کنند و بر آنچه که یک دانش آموز یاد گرفته یا یاد نگرفته در برابر همه آنچه باید یاد می گرفت به درستی واقفند و به دانش آموزانی که مطالب را در بار نخست یاد نگرفته اند، فرصت فراگیری مجدد را می دهند و معلمینی که به دانش آموزان کمک می کنند تا میزان اهمیت مطالب را پی ببرند و بتوانند بین مطالب اصلی و فرعی تمیز دهند، در معلمی موفق تر از معلمان دیگرند و دانش آموزان آنها از پیشرفت تحصیلی بالاتری برخوردارند.

برخی از معلمان فداکار توانایی این را دارند که در محرومترین مناطق دانش آموزان را به فراگیری مطالب تشویق نمایند. در این زمینه مطالعاتی در چهار کشور آمریکای لاتین انجام داده است و آنان را گل های سرخ فرهنگی نامیده است. لیکن مطالعات بیشتری نیاز است تا بتوان به شیوه کار این گونه معلمان که نتایج بسیار خوبی را در کار با دانش آموزان محروم بدست می آیند پی برد.

بررسی نقش والدین بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

تقریباً همه والدین از این که فرزندانشان چگونه باشند، یک تصویر آرمانی می سازند و برای سوق دادن کودک به سوی این هدف (تصویر آرمانی) روش های زیادی را مورد آزمایش قرار می دهند؛ فرزندان خود را تشویق یا تنبیه می کنند، برای کودکانشان سرمشق و الگو ارائه می دهند، انتظارات و باورهای خودشان را توضیح می دهند و سعی می کنند فرزندانشان را به مراکز آموزشی و تربیتی خاص بسپارند و برای آن ها دوستانی انتخاب کنند که با اهداف و ارزش های آنها هماهنگ باشند (بخشایی، ۱۳۸۸). براین اساس، برای فهم عمیق تر این موضوع می توان به مقایسه شیوه تعامل والدین با فرزندان از نظر راهبردهای انضباطی، گرمی و حمایت گری، شیوه های ارتباط و انتظارات مربوط به رشد و کنترل پرداخت.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

ارتباط مناسب والدین و فرزندان، همدردی در مورد مشکلات، تبادل نظر در مورد مسائل تحصیلی و اجتماعی و کنترل و نظارت بر وضعیت آنها منجر به ایجاد احساس خودکارآمدی و منجر به انگیزه بیشتر برای کسب موفقیت های بعدی در تحصیل می گردد که به طور مستقیم یا غیرمستقیم یک منبع مهم پرورش دهنده سازگاری مناسب تحصیلی و اجتماعی شناخته شده است. نتایج برخی از پژوهش ها نشان میدهد که دو بعد حمایت خانواده، پیوستگی خانواده و درگیری والدین در فعالیت های تحصیلی در پیشرفت و سازگاری دانش آموزان مؤثر است. دانش -آموزانی که والدینشان را در علق و نگرانی های مربوط به مسائل تحصیلی شریک می دانند از لحاظ تحصیلی عملکرد بهتری نسبت به سایرین داشته اند و رفتارهای مداخله ای والدین به طور معناداری بر پیشرفت تحصیلی و اجتماعی فرزندان اثر دارد(لی، ۲۰۰۶).

از عوامل زیادی در این خصوص می توان نام برد ولی مهم ترین عامل نگرش والدین به یادگیری و دانایی است . وقتی پدر و مادر در حرف و عمل به دانایی احترام بگذارند و وقتی یادگیری به معنای واقعی برای آنان ارزشمند باشد خود به خود رفتارهای آنان در مواجهه با مسایل فکری و تحصیلی فرزندان شان بسیار متفاوت خواهد بود. پدر و مادری که به زور می خواهند در فرزند خود انگیزه تحصیلی ایجاد کنند در واقع نه لذت یادگیری را چشیده اند و نه عطش یادگیری را درک کرده اند. چگونه امکان پذیر است که پدر و مادری نگرش مثبت واقعی به یادگیری نداشته باشند و بعد بخواهند که فرزندشان به بالاترین حد پیشرفت درسی برسد البته استثنایایی ممکن است وجود داشته باشد ولی این موارد عمومی نیست (نفاستی، ۱۳۹۳).

به طور حتم بزرگترین و خطیرترین وظیفه والدین به خصوص در شرایط فعلی آن است که با اصلاح نگرش و رفتارهای خود درباره یادگیری و دانایی به خود و فرزندان و در یک کلام به ارتقای سطح فکری و فرهنگی کل خانواده کمک نمایند. البته این کار راحتی نیست و مهم ترین مانع عادات و رویه های معمول جامعه است اما پدر و مادری که واقعا و به صورت منطقی به سعادت خود فرزندان و خانواده می اندیشند باید گام های تدریجی را در این راه بردارند(همان منبع).

نتیجه

امروزه با توجه به پیشرفت علوم در تمام حوزه ها، انتظار می رود که این پیشرفت وارد آموزش و پرورش شود و عملکرد دانش آموزان، معلمان و حتی خانواده ها بهبود یابد. روش های تدریس و یادگیری که متناسب با روز دنیا در حال تغییر است، باعث می شود تا دانش آموزان با انگیزه بیشتر فعالیت کنند. به معنای ساده، نمره های آخر سال نمودی از پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پرداختیم. در محیط باعث پیشرفت و یافتن آن می شود. در این مقاله به نقش مدرسه، معلم و خانواده بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پرداختیم. در محیط مدرسه عوامل متعددی همچون: نور، ابعاد ظاهری کلاس، حرارت و تهویه و سازماندهی و آرایش کلاس لازم است تا انگیزه و اشتیاق دانش آموزان برای یادگیری بیشتر شود. از طرفی معلمان باتجربه میل بیشتری به پرورش مهارت های آموزشی و کلاس داری دارند و وقت بیشتری برای نمره دادن تکالیف درسی و کارکلاسی دانش آموزان دارند. معلمان با انضباط و قدرت نظم بالا می توانند محیط یادگیری دانش آموزان را بهتر کنند و آنان را برای پیشرفت تحصیلی بهتر یاری نمایند. در مورد خانواده ها، آن ها می توانند سرمشقی برای فرزندانشان باشند و آن ها را به مراکز آموزشی خاص بسپارند. ارتباط مناسب والدین و فرزندان، همدردی در مورد مشکلات، تبادل نظر در مورد مسائل تحصیلی و اجتماعی و کنترل و نظارت بر وضعیت آنها منجر به ایجاد احساس خودکارآمدی و منجر به انگیزه بیشتر برای

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

کسب موفقیت های بعدی در تحصیل می گردد که به طور مستقیم یا غیرمستقیم یک منبع مهم پرورش دهنده سازگاری مناسب تحصیلی و اجتماعی شناخته شده است

از نظر عوامل فیزیکی محیط یادگیری و تاثیر آن در روند آموزش در سال های اخیر مباحثی مطرح شده و خوشبختانه گام های اولیه برداشته شده است، اما نیاز به پی گیری و جدیت بیشتری احساس می شود. در این رابطه، نقش مدیران و معلمان مدارس بسیار اساسی و پررنگ تر از سایر عوامل است زیرا آنها می توانند با در نظر گرفتن سلیقه ها و نیازهای دانش آموزان تغییراتی را در محیط مدرسه ایجاد نمایند به نحوی که دانش آموزان احساس رضایت کنند و دلبستگی بیشتری به حضور در محیط مدرسه داشته باشند. البته برای مدارس جدیدالتأسیس در نظر گرفتن مسائل مربوط به ((روانشناسی محیط)) نیز ضرورت تام دارد.

مآخذ

- ۱) بخشائی، نورمحمد(۱۳۸۸). نقش خانواده در تربیت فرزندان. فصلنامه تربیت و خانواده. سال دهم، شماره ۳۹-۴۰، ص ۶۱-۵۸.
- ۲) حقیقی، سیاوش. (۱۳۷۳). از اسطوره تا واقعیت. مجلات تخصصی نور. شماره ۵۴.
- ۳) جهانگیری، فاطمه؛ محمد جوادی پور و مهرداد رضانی پبانی، ۱۳۹۴، نقش معلم اثر بخش در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، اولین کنگره سراسری تحول و نوآوری در علوم انسانی، شیراز، موسسه عالی علوم و فناوری خوارزمی،
<https://www.civilica.com/Paper-ICCIH> ۰۱-ICCIH۰۱-۱۳۱.html
- ۴) دست مرد، مادح؛ رضا اسماعیلی و مرجان حمیدی، ۱۳۹۴، تاثیر خانواده و مدرسه بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، کنفرانس ملی هزاره سوم و علوم انسانی، شیراز، مرکز توسعه آموزش های نوین ایران (متانا)،
<https://www.civilica.com/Paper-NCTMH> ۰۱-NCTMH۰۱-۱۷۵.html
- ۵) رحیمی، عبدالکریم، عوامل موثر در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، سازمان آموزش و پرورش فارس، قابل دسترس در مجله ویستا: www.vista.ir
- ۶) زینعلی دهشیر، اکرم. (۱۳۸۹). مدرسه ی زیبا. کارشناس ارشد آموزش ابتدایی. دانشگاه علامه طباطبائی. تهران.
- ۷) فرخ نیا، مینا. (۱۳۹۰). چگونه با معماری کودکان را مجذوب کنیم. روزنامه جوان: شماره ۳۵۷۳: ۲۴/۹/۹۰.
- ۸) فسا شکوه، هورآسا. (۱۳۸۱). فضای آموزشی، قواعد و معیارها. فصلنامه تعلیم و تربیت. شماره ۶.
- ۹) شلویری، گلرخ (۱۳۷۷)، بررسی ارتباط ویژگی ها و مکان کنترل مادر و فرزند با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر پایه چهارم ابتدایی شهر تهران در سال تحصیلی ۷۵-۷۶، پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه تهران.
- ۱۰) -مظاهری، علی. (۱۳۸۷). بررسی تأثیر رفتار ارتباطی نظارتی والدین بر وضعیت تحصیلی و اجتماعی دانشجویان. پژوهشکده خانواده، گزارش نهایی طرح پژوهشی وزارت علوم و تحقیقات و فناوری.
- ۱۱) محمودیان، حسین؛ امیری، محمد(۱۳۸۵). بررسی تأثیر مؤلفه های اجتماعی، جمعیتی خانواده بر محرومیت تحصیلی فرزندان در ایران. مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز.
- ۱۲) نفاستی، گلناز(۱۳۹۳). نقش خانواده در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، قابل دسترس در سایت حضرت ولی عصر(عج).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۱۳) وبلاگ مهر (۱۳۹۶). عوامل موثر در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، قابل دسترس در سایت زیر:

<http://www.somayehsch.ir>

۱۴) یدالهی، آرزیتا؛ میرزازاده، عظیم؛ فتی، لادن (۱۳۹۳). پیش بینی موفقیت تحصیلی بر اساس هوش هیجانی و مؤلفه های جمعیت شناختی. مجله علوم پزشکی رازی ۲۱(۱۱۸). ۷۳-۸۰.